

Анастасія Диковицька: «КОЖНОМУ РУШНИКУ СВОЄ МІСЦЕ»

◆ МАЙСТРИНЯ

«Що то за дівка, що не вміє вишивати?» - здавна мовилось у народі. Й не дивно, що мережити полотно нитками вчилися дівчатка ще змалечку. Разом з нехитрими візерунками вишивали собі долю. И чим більше старання до тієї справи докладалось, тим лагіднішою судьба мала бути. Отака вона - одвічна народна мудрість. Що саме так і повинно бути в житті кожної дівчини, кожної жінки - ніколи не сумнівалася відома поліська майстриня Анастасія Калениківна Диковицька. Сімдесятирічній мешканці зачарованих небом Сенчиць є чим пишатися. Бо ж її роботи не раз виставлялись у Київському музеї народної творчості, експонувались на обласних та районних виставках декоративно-прикладного мистецтва. Рушники Анастасії Калениківни прикрашають покуття багатьох українських, білоруських, російських осель. Її виткані та вишиті роботи, як найліпший споминок про рідні Сенчиці, й на далекому американському континенті. Рушник української майстрині красується на почесному місці одного з Московських палаців одружень. Тож побувати у Сенчицях, й не зазирнути до покоїв відомої народознавиці, якось нешляхетно.

що саме ці два рушники – найбільші сімейні обереги. І той, що під ноги стелили, і той що руки перев'язували, мають бути в тому домі, де й житиме молоде подружжя. Разом з іконами переходять до молодої пари й рушники, які були на іконах під час вінчання. Ще має бути рушник, який зоставляє молода в церкві, коли опускається ікона Божої Ма-

рушник. Він один-єдиний у неї з війни остався. То вже на схилі літ просила нас, що як помре, щоб ми його в труну застелили. Бо в цьому житті він був для неї оберегом – хай і на тому світі буде. Ось такі традиції, такі звичаї.

На рушниках, вишитих Анастасією Калениківною, чимало візерунків з птицями. Що символізують вони? Про це теж запитуємо майстриню.

- Певне, ви помітили, що на жодному рушникові не знайдете одну птицю. Птахи вишиваються в парі, бо вони – то символ подружнього життя. Зазвичай, ще над ними й вінчальна корона вишивається.

Серед робіт Анастасії Калениківни – не лише вишиті рушники, наволочки, простині, а й чимало тканих полотен. Багато з них експонувались на

спавиді, якось нешляхетно.

Ще з порогу в очі кидається – майстриня за роботою: мережить голкою тоненьке полотно.

- Онучці стараюсь. Нещодавно їй коханий освідчився. Весілля буде. Я то вже навшивала для неї стільки всього, а це стараюсь ще рушничок закінчити – руки молодятим перев'язати на вінчанні, - мовить Анастасія Калениківна.

Раз гості в хаті – робота на бік. Дістає з шафи свої полотна. Скільки ж їх! Цвінуть кольором любові, веселкою в небі, злітають у високосся птицями дивними. Милуємось-любуюмось разом з колегами витворами умілих рук. Й просимо повідати, де ж якому рушнику місце назначено, що той чи інший колір значить, бо ж Анастасія Калениківна знає чимало таких премудростей.

- От, скажімо, весільні рушники. Щоб доля щаслива була в молодій парі – рушники вишиватись мають з особливою енергетикою, з любов'ю в душі. І що важливо – не потрібно, щоб у візерунках фігурував чорний колір. Навіщо на весіллі журба? Тож, коли вишиваємо рушник під ноги для молодят, чи той, яким їм руки перев'язуватимуть, краще обрати червоний колір, бо то любов. Або ж добре вибрати для рушника під ноги візерунок з символами краси та довголіття. Я, наприклад, обрала калину і жолуді дуба. Бачте, як вони гармонійно поєднались на рушникові? Хочу сказати,

опускається ікона Божої Матері над Царськими воротами. Вишиваємо рушник і під коровай. Ним потім перев'язуємо коровайного - чоловіка, який носив та ділив коровай. Він у нього й полишається на споминок про таку радісну подію. Є в нас ще й така традиція: коли хлопець іде до армії, мати та хресна перев'язують його рушниками на щасливу дорогу та швидке повернення додому. Ці рушники мають берегтися, допоки він з армії повернеться. Їх йому мати передасть, коли він одружиться. А як дитинка вже в нього народиться, часом голівка в малого болітиме, чи ще щось – то добре такий рушник до голівки прикласти. Бо це теж оберіг. Коли вже про солдата заговорили, то розповім про ще один оберіг. Здавна так повелося, як дитинку хрестять – плащик (тканину) кладуть. Колись ми з нього діткам сорочечки шили. А я недавно й таке довідалась. Внука в АТО забирали. Подавала на службу в церкві за здоров'я воїна, то мені одна жінка підказала, що добре йому було б з собою той плащик, на якому хрестили, дати. Тож найбільший для солдата оберіг, бо на ньому такі молитви здійснювались! Його на грудях має солдат носити, щоб від кулі ворожої вберегтись. Наше все життя йде в перемішку з журбою. Народжується людина, живе, а потім відходить. Моя мати все життя берегла свій вінчальний

гато з них експонувались на виставках в столиці, багато їх передалось у спадок для родичів та близьких.

- Мене тішили, коли над ними трудилася, хай і людей потішать, - каже майстриня. - Ця праця для мене одне задоволення. Змалечку до неї призвичаєна. Вишивати ще геть-геть малою навчилася. У мене дві старші сестри були. Тож мені голки й нитки ще не довіряли. Я собі звечора тихенько у їх ниток нависмикую. Вони вранці на поле, а мені одна робота - на пасіці рої стерегти. То я, допоки нікого вдома нема, встигала подоли всіх полотняних сорочок повишивати. Ой, і сердились домашні на мене за таку творчість! Полотно ж тоді золили. Нитки від того линяли. То один день вишиваю, а наступного вже зранку сиджу і назад те вишивання розбираю. Така мені кара за непослух була. А як тільки в школу пішла – то вже тоді мені воля стала. Моє вишивання на виставки почали брати. Отаке маю захоплення на все життя. Й тепер без нього не можу. Всю роботу в полі роблю до схід сонця, бо здоров'я в спеку на вулиці бути не дозволяє. То я додому вернусь - і відразу ж за вишивання. То для мене найбільший відпочинок. Чи їла, чи не їла, чи десь щось штрикає, болить – за вишиванням все минає. Й, допоки пальці ще триматимуть голку, – доти й не полишу цієї справи.

Галина ГАВРИЛОВИЧ